

Posudek bakalářské práce
Gomora *Roberta Saviana. Realita a fikce*,
kterou předložila Martina Bursíková.
ÚRS FFUK, italianistika, 2012

Těžištěm bakalářské práce Martiny Bursíkové je úspěšná kniha *Gomora* Neapolce Roberta Saviana, v níž její autor zblízka nahlíží a zevrubně popisuje neblahé působení mafiánské organizace camorra v kampánském regionu i po celém světě. Práci rozvrhla přehledně: v úvodu představuje autora i celé jeho dosavadní dílo, poté stručně shrnuje vznik a historii a hlavní „teze“ nového žurnalismu, vychází přitom ze stejnojmenné antologie (*New journalism*) Toma Wolfa. Uvádí příklady autorů, kteří jsou buď přímo uvedeni v antologii, nebo s postupy a metodami nového žurnalismu pracovali.

Uvedení Savianova díla do návaznosti na nový žurnalismus považuji za opodstatněné. Martina Bursíková v práci dokládá, že některé postupy typické pro autory nového žurnalismu skutečně nacházíme i u Saviana, který se, jak autorka stručně zmiňuje, v knize esejů *Kráska a peklo* hlásí k některým autorům zařaditelným k novému žurnalismu jako ke svým literárním vzorům (např. k Michaelu Herrovi). Zajisté by bylo možné hledat i spojnice vlivů vedoucích od Saviana hlouběji do minulosti a na italskou půdu, např. až k neapolské spisovatelce a novinářce Matilde Serao (1856-1927), autorce reportážních děl jako je *Ventre di Napoli*, jehož nesporným inspirátorem byl i Zola, kterého mimochodem Wolfe v citované antologii uvádí mezi autory, z nichž chce nový žurnalismus čerpat. Nicméně zadáním práce nebylo dohledat všechny možné kořeny a vlivy Savianova díla, což by bylo nepochybně další zajímavé téma (z jeho textů lze např. usuzovat, že z Italů jej nejvíc ovlivnil Primo Levi a jeho svědectví o hrůzách holocaustu *Se questo é un uomo*). Martina Bursíková se však rozhodla zkoumat vztah reality a fikce v Savianově díle,

tedy to, jakým způsobem Saviano získané údaje a fakta literárně zpracovává. Ke specifičnosti Savianova stylu se částečně vyjadřuje v podkapitole 3.3. „Nebezpečí četby“ a po stručném nástinu dějin camorry se v páté a šesté kapitole zaměřuje na dílo *Gomora*, z něhož vybrala nejzávažnější témata, která v jednotlivých kapitolách představuje. Zde po mém soudu převažuje autorčin zájem o to, co Saviano říká, nad zaujetím způsobem, jak to říká. Což je škoda, protože si je od počátku vědoma – přímo to v práci říká, že za nesmírným čtenářským zájmem, jež *Gomora* vzbudila, není jen její obsah, tedy údaje a fakta, ale také, ba dokonce především způsob, jímž Saviano informace podává. Saviano např. soustavně protkává popisnou a esejistickou strukturu textu příběhy představitelů mafie i jejich obětí, zdůrazňuje vypravěčův osobní zápal a rozhořčení, používá formu očitého svědectví, nevyhýbá se přímé obžalobě... Martina Bursíková na několika místech Savianovu tvůrčí techniku, jeho postupy ukazuje zblízka: příběh krejčího, příběh narkomana-pokusného králíka, příběh stakeholdera, ale opakuji, že mnohem více a podrobněji se věnuje obsahové stránce *Gomory*. V závěru práce, zde i v návaznosti na Savianovy obdivovatele a nepřátele, zmiňuje výrazné rysy Savianova stylu, v porovnání s autory nového žurnalismu u něj nalézá větší míru subjektivity a emotivnosti vypravěče, a dochází k názoru, s nímž lze jen souhlasit, že u Saviana ve vztahu mezi přístupem literáta a přístupem novináře nakonec vždycky převládne zájem o fakta, touha ukázat pravdu, informovat nad literárními ambicemi, tedy že nikdy nepodřídí realitu fikci, etické postuláty těm estetickým.

Ačkoli by si autorčina tvrzení zasloužila častější a zejména hlubší analýzu vybraných pasáží, domnívám se, že zadání a také nárokům kladeným na bakalářskou práci vcelku vyhověla. Jazyková a stylistická úroveň je dobrá, bylo by třeba jen ubrat nadbytečné čárky ve větách a sjednotit psaní Nový žurnalismus a

nový žurnalismus. Po zvážení kladů a nedostatků práce se přece jen přikláním k hodnocení výborně, ovšem u obhajoby očekávám od autorky přesvědčivé popsání Savianových narativních postupů při budování příběhu na faktografickém základě.

V Praze dne 31. 1. 2012

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.